

Notulen vergadering N.H.G.-bestuur en Centra

Hieronder volgen de notulen van de gezamenlijke vergadering van het N.H.G.-bestuur met de Centrum-besturen op zaterdag 29 maart 1958 in de „receptiezaal” van het Jaarbeursrestaurant te Utrecht.

Voorzitter Hogerzeil opent om 2 uur de vergadering en stelt voorop, dat deze in de eerste plaats is bedoeld om wederzijds op de hoogte te komen van de problemen, die zowel van de zijde van de Centra als van de zijde van het N.H.G.-bestuur bestaan. Hij spreekt de hoop uit dat deze vergadering zal staan in het teken van een geest van overleg en wederzijds begrip, opdat steun kan worden verleend aan het gemeenschappelijk streven: de wetenschappelijke uitoefening van de geneeskunst door huisartsen.

Alvorens tot bespreking van de agendapunten over te gaan doet de voorzitter enige mededelingen, o.m. omtrent het landelijk verloskundig onderzoek. Het verloop van dit onderzoek is naar wens. Er zijn op het ogenblik 2000 formulieren ontvangen, zodat kan worden aangenomen dat in de loop van het jaar 1958 8000 verloskundige statussen zullen kunnen worden bewerkt.

Voorts deelt de voorzitter mede, dat in het verband met het betrachten van een zo groot mogelijke efficiency collega Den Haan (Leiden) is aangesteld als adviseur-coördinator inzake drukwerken. Indien Centra of Studiegroepen publikaties (brochures) of formulieren voor wetenschappelijk onderzoek willen laten drukken, wordt hen aangeraden zich met Den Haan te verstaan.

De voorzitter dringt er bij de besturen der Centra op aan — tenminste voor zover dit tot nog toe niet is gebeurd — de inlichtingen, gevraagd onder de diverse punten van het schrijven aan de Centra d.d. 17 februari 1958 en het enquêteformulier van de C.W.O., aan de secretarissen terug te zenden.

Hierna wordt de agenda aan de orde gesteld en geeft de voorzitter het woord aan collega H. Frese, hoofdredacteur van „huisarts en wetenschap”, die **punt 2 van de agenda** inleidt: **Discussie t.a.v. het beleid van de redactie van „huisarts en wetenschap”**. Spreker begint met uiteen te zetten welke beweegredenen tot de uitgave van een eigen blad hebben geleid.

Toen het Genootschap werd opgericht bestond onmiddellijk behoefte een band tussen bestuur en leden tot stand te brengen. Velen zullen zich dan ook het „blauwe geschriftje in veredelde stencilvorm” herinneren, dat bestuursmededelingen bevatte, die in hoofdzaak betrekking hadden op het Oprichtingscongres van het Genootschap op 29 december 1956. Verder was en is het noodzakelijk dat de leden en de Centra vernemen, op welke wijze men de problemen, die plaatselijk bestaan, poogt op te lossen. Dit laatste is des te meer nodig, aangezien het door het Genootschap betreden terrein in wezen voor allen nieuw is. Er bestond behoefte aan een blad, dat, afgezien van zuiver organisatorische mededelingen, tevens verslagen bevatte van wetenschappelijke onderzoekingen, door de leden afzonderlijk of in groepsverband uitgevoerd. Alras groeide de idee het tijdschrift uit te breiden en daarin zaken op te nemen — artikelen te laten schrijven — die het bevorderen van de geneeskunst door huisartsen ten goede zou kunnen komen.

Alvorens tot de uitgave van een eigen blad over te gaan werden besprekingen gevoerd met bestaande medische tijdschriften. Toen na intens overleg een door het N.H.G.-bestuur ingestelde commissie tot de conclusie kwam, dat het Genootschap met een eigen blad zakelijk zou kunnen slagen, werd, na enige proefuitgaven in februari en in mei 1957 besloten in september 1957 met het maandblad te starten.

Tot zover de wordingsgeschiedenis van „huisarts en wetenschap” aldus Frese.

Wat betreft het redactioneel beleid moet men ten aanzien van de inhoud van ons blad twee zaken onderscheiden,

enerzijds het wetenschappelijk deel, de bestuursmededelingen, de Centrumverslagen en op den duur de verslagen van de Studiegroepen, anderzijds het advertentiegedeelte. T.o.v. de bestuursmededelingen, de Centrumverslagen en de Studiegroepsverslagen heeft de redactie nauwelijks een eigen beleid te voeren. Dit in tegenstelling tot het wetenschappelijk en het advertentiegedeelte van het blad. Ten aanzien van het wetenschappelijk deel stelt de redactie zich op het standpunt, dat daarin moeten worden opgenomen artikelen die men zou kunnen rangschikken onder nascholing A zowel als onder nascholing B, in de zin zoals Groen dat heeft aangegeven. Dat wil in het algemeen zeggen artikelen door specialisten op hun gebied geschreven over voor huisartsen belangrijke onderwerpen en artikelen voor en door huisartsen geschreven over hun eigen geneeskunst.

Spreker licht daarna de vergadering summier in over de moeilijkheden van de redactie om de toegezonden artikelen zodanige vorm te geven dat zij — hoewel ze in oorsprong wetenschappelijk verantwoord waren — plaatsbaar worden. Ten aanzien van het advertentiegedeelte deelt Frese mede dat advertenties van te goeder naam en faam bekend staande importeurs en fabrikanten van geneesmiddelen door de redactie worden opgenomen. De redactie heeft echter wel gemeend enige reserve te moeten betrachten ten aanzien van de advertenties, die liggen buiten de geneesmiddelen sfeer. Advertenties van firma's die alleen regionaal werken, worden niet opgenomen.

De voorzitter dankt de inleider en spreekt de hoop uit dat een stroom van artikelen de redactie mag blijven bereiken. Hij stelt daarna de vergadering in de gelegenheid vragen te stellen naar aanleiding van de inleiding.

Fuldauer (Twente) vraagt explicatie van de nummering van het blad, die hem tot nog toe is ontgaan.

Frese antwoordt, dat de jaargang loopt van september tot september van het volgende jaar. In februari en mei 1957 zijn weliswaar nummers uitgekomen die zeer veel leken op de huidige uitgave, doch hierin waren geen advertenties opgenomen en deze droegen meer het cachet van „mededelingen van het bestuur”. Toen het blad in zijn huidige vorm uitkwam is tevens met een nieuwe nummering begonnen.

Fuldauer vraagt vervolgens naar de redenen die hebben geleid tot het niet opnemen van een farmacotherapeutische voorlichting. Het is juist de voorlichting op dit gebied die in zijn Centrum als een grote behoefte wordt gevoeld.

Frese antwoordt dat het wel in de bedoeling ligt deze voorlichting te gaan geven. Achteraf heeft spreker spijt deze rubriek te hebben geopend, daar het moeilijker bleek dan gedacht was de gevraagde voorlichting goed en weloverwogen te geven. Er wordt momenteel overleg gepleegd en te zijner tijd zal de redactie op dit onderwerp terugkomen. Overigens merkt spreker op dat dit probleem ook bij andere instanties in studie is. De Koninklijke Nederlandsche Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst heeft hiertoe een commissie „farmaceutische voorlichting” ingesteld, die in samenwerking met onder meer de Maatschappij voor Pharmacie dit onderwerp in studie heeft genomen.

Spittuler (Amsterdam) zou naar aanleiding van het door Frese naar voren gebrachte ten aanzien van artikelen die vallen onder nascholing A bij de redactie er op aan willen dringen deze stof tot een minimum te beperken. Met name had het Centrum ernstige bezwaren tegen het nummer waarin het artikel over de hartchirurgie was opgenomen, waardoor een onevenredig groot aantal pagina's aan dit onderwerp werd besteed. Men wakte er voor het blad niet te specialistisch te maken en men dient er juist op uit te zijn het eigen terrein te exploreren, zodat er artikelen van studiegroepen en casuïstiek van de huisarts in wordt opgenomen, kortom artikelen gericht op de huisartsengeneeskunst. Men kan de sprekers die op Centrum-bijeenkomsten goede voordrachten houden toch vragen hun voordracht af te staan voor publikatie in „huisarts en wetenschap”.

Frese antwoordt dat het artikel over de vorderingen in de hartchirurgie naar de mening van de redactie wel degelijk in „huisarts en wetenschap” kon worden opgenomen. Men moet niet vergeten dat de huisarts bij ontslag uit het ziekenhuis patiënten, die nieuwe behandelingsmethoden hebben ondergaan, moet kunnen nabehandelen. Veel belangrijker is echter voor de huisarts dat hij weet dat deze behandelings-

methoden tot de mogelijkheden zijn gaan behoren, zodat hij zijn patiënten hiervan door verwijzing kan laten profiteren. Het tweede bezwaar van collega Spittuler — dat te weinig stof van de studiegroepen of casuïstiek van de huisarts wordt gepubliceerd — kan Frese volkomen onderschrijven, doch op het moment is de redactie niet in staat die in voldoende mate te geven. Hiervoor zijn verscheidene redenen aan te voeren. De studiegroepen zijn nog geen jaar gevormd en men kan deze dus moeilijk kwalijk nemen, dat nog geen resultaten van de bestudeerde stof in de vorm van geconcretiseerde verslagen hun weg naar „huisarts en wetenschap” hebben gevonden. Op dit punt is het Genootschap nu nog in een overgangsfase. Wat betreft de casuïstiek van de huisarts, die in vele Centra wordt bedreven, moet het Frese van het hart dat nog weinig van deze stof door de redactie werd ontvangen. Indien de redactie na lezing van een Centrum-verslag blijkt, dat er mogelijk een artikel schuilt in een voordracht, die door een bepaalde spreker is gehouden, dan wordt deze spreker benaderd om zijn voordracht voor „huisarts en wetenschap” uit te werken. Helaas werden tot nog toe weinig positieve resultaten uit deze handelwijze verkregen. Indien men verder bedenkt dat onder de inleiders in de Centra vele specialisten zijn, dan kan men nog geen positieve bijdrage in de huisartsengeneeskunde verwachten in de zin zoals Spittuler het bedoelde en spreker gaarne zou zien.

Daar komt bij dat lang niet alle Centra hun verslagen naar de redactie of het secretariaat van het Genootschap zenden, zodat men centraal verstoken blijft van mogelijk aanwezige stof voor publikatie. Verder brengt spreker naar voren, dat slechts enkele Centra uitgebreid verslag uitbrengen en dat vele verslagen zo beknopt zijn dat zij ondanks bewerking door de redactie zich niet lenen voor publikatie. Indien men wenst dat „huisarts en wetenschap” zich spoedig ontwikkelt in de richting van de huisartsengeneeskunde dan legge men zich toe op een verzorgde verslaggeving, verzucht spreker.

Spittuler zou de redactie in overweging willen geven een korte samenvatting van het artikel te geven op een zelfde manier zoals dit in het Nederlandsch Tijdschrift voor Geneeskunde plaats vindt.

Frese beantwoordt deze laatste vraag door er op te wijzen dat een vergelijking tussen „huisarts en wetenschap” en het Nederlandsch Tijdschrift voor Geneeskunde niet opgaat. De redactie van het Nederlandsch Tijdschrift voor Geneeskunde gaat er van uit, dat het tijdschrift slechts voor een beperkt deel interessant voor de individuele lezer is en dat dit blad niet van eerste tot laatste pagina door ieder wordt (of behoeft te worden) gelezen. De uitgebreide kring van lezers van dit blad van diverse herkomst maakt het daarom wenselijk korte samenvattingen te geven opdat ieder voor zich in een enkel ogenblik kan overzien wat moet worden gelezen. „huisarts en wetenschap” daarentegen moet voor elke huisarts van begin tot eind interessant zijn. Samenvattingen van de artikelen zullen daarom niet worden gegeven.

Lahr (Leiden) zou de redactie in overweging willen geven specialisten in samenwerking met huisartsen artikelen te laten schrijven of, indien zulks niet mogelijk is, een huisarts te vragen een beschouwing te schrijven bij het artikel van de specialist ten einde de aan de orde gestelde problematiek begrijpelijker te maken.

Frese antwoordt, dat zowel de eerste als de tweede door Lahr geopperde suggesties door de redactie nader zullen worden overwogen.

Van Biema (Apeldoorn) kan door toevallige omstandigheden achter de schermen zien in de perswereld, zodat hij zich enigermate een oordeel kan vormen omtrent hetgeen de re-

dactie van „huisarts en wetenschap” heeft te verzetten. Indien, zoals de ervaring leert, met de regelmaat van een klok een zeer verzorgd „huisarts en wetenschap” met steeds stijgend niveau der inhoud maandelijks keurig op tijd in de bus ligt, kan spreker niet anders doen — ondanks zijn aanvankelijke reserve bij de geboorte van het blad — dan de hoofdredacteur zijn warme gevoelens van dank, erkentelijkheid en bewondering te brengen (applaus). Frese heeft geen gemakkelijke taak, aldus spreker. De hoofdredacteur van een krant kan laten schrijven en kan hier en daar inspirerend adviseren, terwijl de redactie van „huisarts en wetenschap” maar moet afwachten welke kopij het binnen krijgt, en zeker welke vorm deze kopij heeft. Spreker zou de redactie willen vragen clement te zijn in de beoordeling en velen een kans te geven door ook een minder briljant stuk te publiceren. Immers, indien de kopij streng wordt beoordeeld zal niemand iets durven schrijven, en het publiceren daardoor nooit leren. Van Biema zou het N.H.G.-bestuur in overweging willen geven zich te oriënteren omtrent een „schrijvers-cursus” die in Nijmegen zou worden gegeven. Mogelijk zijn hier richtlijnen te verkrijgen, die door publikatie in „huisarts en wetenschap” de leden een hart onder de riem zou kunnen steken.

Frese antwoordt Van Biema dat een voordracht zeer goed kan zijn doch, indien deze voordracht wordt gedrukt, deze zich soms niet leent voor publikatie.

Hogerzeil beëindigt dit punt van de agenda en wenst de hoofdredacteur moed, volharding en succes toe.

De voorzitter stelt vervolgens **punt 3 van de agenda — beantwoording van vragen uit de Centra** — aan de orde. Aangezien geen vragen zijn gezonden aan het secretariaat en ook tijdens de vergadering geen der aanwezigen het woord wenst, stelt de voorzitter voor over te gaan op **punt 5 van de agenda: Bespreking mogelijkheden werkprogramma's Centra voor het jaar 1958.**

De voorzitter geeft een kort overzicht van de verschillende activiteiten in de Centra aan de hand van de ingevulde vragenlijsten, die de Centra via de Commissie Wetenschappelijk Onderzoek werden toegezonden. Helaas werden nog niet alle vragenlijsten teruggezonden, zodat spreker nog geen volledig overzicht kan geven. Indien spreker een algemene indruk wil geven kan worden vastgesteld dat: a. de meeste Centra en/of studiegroepen op een vaste dag van de maand bijeenkomen; b. tijdens deze bijeenkomsten regelmatig voordrachten worden gehouden; c. in een groot aantal Centra kleinere onderzoeken worden gedaan. Spreker geeft daarna een meer gedetailleerd overzicht van het werk in de Centra, voorzover dit hem bekend is uit de enquête van de C.W.O.

Ter wille van de overzichtelijkheid volgt hieronder een resumé dat zowel de mededelingen van de voorzitter bevat als het door de verschillende centrumvertegenwoordigers naar voren gebrachte.

Centrum Friesland houdt zich bezig met de studie van de zui-gelingen- en kleuterzorg, terwijl de studiegroep Kollumerland zich oriënteert op de verbetering in de praktische samenwerking van huisarts en specialist. Het Centrum heeft behoefte aan oplossing van praktische problemen. Men tracht aan de hand van casuïstiek de discussie levendig te houden. **Centrum Groningen.** Het gehele Centrum doet mee aan een cursus psychosomatische ziekten onder leiding van collega H. Blijham, psychiater te Groningen. Na aanvankelijk eerst theoretisch onderricht te hebben ontvangen is men overgegaan tot bespreking van patiënten aan de hand van het verslag dat door de huisarts wordt gegeven (zie „huisarts en wetenschap” 1958 nummer 8, pagina 176).

Centrum Zwolle heeft in 1957 het ontwerp gemaakt voor het

Credietverstrekking

voor vestiging, praktijkoverneming of associatie

Ook voor kleine credieten

Inlichtingen worden gaarne verstrekt door de

Fa. C. Roodvoets, Hollandselaan 27
Hilversum, Telefoon 02950-4770, 3877

landelijk verloskundig onderzoek en zal zich voorlopig hiermede bezig houden.

Centrum Apeldoorn. Naar aanleiding van het artikel van prof. dr J. Groen „de nascholing van de arts en de inschakeling van deze nascholing in de medische praktijk” in huisarts en wetenschap” (1958, nummer 5, pagina 81) heeft het Centrumbestuur stappen ondernomen, die hebben geleid tot een intensieve samenwerking van de staf van het Juliana ziekenhuis te Apeldoorn met het Centrum (zie ook „huisarts en wetenschap” 1958 nummer 8, pagina 182).

Het Centrum zal zich bezig houden in hoofdzaak met nascholing B, terwijl gepoogd zal worden te komen tot een regionale nascholing A in samenwerking met de Centra Deventer, Zutphen en Zwolle. Wat betreft de nascholing B wordt er naar gestreefd dat de huisarts tijdens de stafbespreking-centrumvergadering zijn eigen patiënt demonstreert. Er zal een retrograad onderzoek worden ingesteld naar de gevoelens en ervaringen van de patiënt, die een dergelijke demonstratie meemaakt. Ten einde de demonstratie en de discussie op een hoger plan te brengen worden door de huisarts niet alleen de somatische, psychologische en sociologische gegevens naar voren gebracht, doch tevens met de specialist in een voorbespreking de belangrijkste facetten van de zieke onderzocht. Eerst na afloop van de bespreking in de centrumvergadering door de huisarts geeft de specialist eventueel zijn visie. Alle specialisten zullen bij toerbeurt aan deze demonstraties deelnemen.

Centrum Arnhem. In 1957 kwam het Centrum regelmatig bijeen. Aan verschillende, door enkele afzonderlijke leden opgezette onderzoeken wordt door het gehele Centrum deelgenomen. Zo poogt men gegevens te verzamelen omtrent: 1. de resultaten met Hyason-infiltratie van het perinaeum bij de partus; 2. de resultaten met de behandeling van otitis media in samenwerking met een k.n.o.-arts; 3. de resultaten van de behandeling van mastitis puerperalis met achromycine. Het Centrum zal deze onderzoeken in 1958 voortzetten.

Centrum Nijmegen. In 1957 werd, in samenwerking met prof. Stolte, een ontwerp gemaakt voor een enquête-formulier, dat zou kunnen dienen voor een onderzoek naar de resultaten van de borstvoeding. Nadat een proefonderzoek had plaats gevonden ten einde de vragenlijst te vervolmaken, zal in 1958 door een studiegroep het onderzoek worden gedaan. Een andere studiegroep heeft zich in samenwerking met prof. Mertens geworpen op de bestudering, door praktische uitvoering, „van het co-assistentie sociale geneeskunde bij de huisarts”.

Centrum Twente. Het Centrum doet thans op kleine schaal een proefonderzoek naar de behandeling van tonsillitis. In afwachting van de resultaten van dit onderzoek zal eventueel worden overgegaan op een in grote vorm opgezet onderzoek van dit object. Voorts is sedert kort in het Centrum een studiegroep „psychosomatische ziekten” werkzaam. Het Centrum komt zeer regelmatig bijeen, waarbij steeds voordrachten door huisartsen worden gehouden.

Centrum Deventer. In 1957 werd een onderzoek ingesteld naar het voorkomen van hypertensie bij 40—50-jarigen. In 1958 zal men zich bezig houden met een onderzoek naar de complicaties van varices.

Centrum Zuid-Limburg. Het Centrum heeft twee actieve studiegroepen. Een dezer groepen houdt zich bezig met een onderzoek naar de therapeutische mogelijkheden bij silicosepatiënten in samenwerking met specialisten. De andere studiegroep heeft een begin gemaakt met een onderzoek naar en besprekingen over de relatie patiënt-huisarts-controllerend geneeskundige. De studiegroep heeft contact opgenomen met enkele controllerend geneeskundigen ten einde in gecombineerde bespreking tot uitgangspunten van studie te geraken. Het Centrum komt maandelijks bijeen en geeft zeer verzorgde verslagen van de vergaderingen, die een maand en een dag tevoren worden geconvoceerd.

Centrum Amsterdam. In het Centrum zijn werkzaam een studiegroep „psychosomatische ziekten”, die een zeer actief leven leidt en een studiegroep „exanthematische ziekten”. Voorts is een kleine groep gevormd, die zich met bestudering van een aantal facetten van de sociale geneeskunde zal bezighouden. Een studiegroep „hypertensie”, in 1957 voorgenomen, is nog niet bijeengekomen. Het Centrum heeft regelmatig bijeenkomsten, waar voordrachten worden gehouden

door leden en tevens casuïstiek van de huisarts op de agenda is geplaatst.

Centrum Leiden. Het Centrum heeft verschillende lokale studiegroepen. De studiegroep „Noordwijk” heeft het bevolkingsonderzoek op diabetes mellitus uitgevoerd (discussieleider J. D. Mulder) en hoopt in 1958 een verslag van dit onderzoek te kunnen publiceren. Een studiegroep „Alphen aan den Rijn” houdt zich bezig met de diagnostiek en therapie van hoofdpijn. Een studiegroep „Leiden” stelt een onderzoek in naar de frequentie en de behandeling van het ulcus ventriculi in de algemene praktijk in samenwerking met een maag-darm-arts. Een kleine groep heeft zich voorts, in samenwerking met het Nederlands Instituut voor Praeventieve Geneeskunde, geworpen op de bestudering van „probleempatiënten”. Het Centrum komt elke drie maanden bijeen, waarbij afwisselend in Leiden en Gouda wordt vergaderd.

Centrum Haarlem. De studiegroep „Haarlemmermeer” houdt zich bezig met een bevolkingsonderzoek op diabetes mellitus (discussieleider E. v. d. Weg, Nieuw Vennep). Evenals in Noordwijk nemen ook niet-N.H.G.-leden aan dit onderzoek deel. Het onderzoek nadert zijn voltooiing en zal in 1958 zijn beslag krijgen.

Centrum Utrecht. Met medewerking van een psychiater en een psycholoog houdt een studiegroep zich aan de hand van casuïstiek bezig met de studie van psychosomatische ziekten. Een andere studiegroep heeft in samenwerking met prof. Dicke en zijn staf de studie van exanthematische ziekten bij kinderen op het programma genomen.

Centrum Rotterdam. Het Centrum komt zeer regelmatig bijeen, bij welke bijeenkomsten lezingen worden gehouden door leden en specialisten. Een enkele keer heeft men een specialist als co-referent bij de voordracht van een lid gevraagd. Een studiegroep gaat zich bezig houden met de behandeling van adipositas in de algemene praktijk. Een actieve studiegroep psychosomatische ziekten is in Rotterdam werkzaam onder leiding van twee psychiaters. De activiteit in het Centrum werd zeer gebaat door het stichten van diverse kleine buurt-discussiegroepen (7) die zich tot nog toe met algemene onderwerpen bezighouden.

Centrum Den Haag. Het Centrum heeft regelmatig bijeenkomsten. Er werd een studiegroep gevormd die zich bezig houdt met een geneesmiddelenonderzoek bij dysmenorrhoe.

Centrum Oost-Brabant. Het Centrum komt maandelijks bijeen. Op deze vergaderingen heeft regelmatig demonstratie van patiënten door huisartsen plaats. Deze demonstraties zullen in 1958 worden voortgezet, daar op deze wijze aan een behoefte van de leden wordt tegemoetgekomen en de activiteit bijzonder groot is. Met het streekziekenhuis te Waalwijk en de daar werkzame specialisten is men overeengekomen dat elke donderdag om 5 uur patiënten kunnen worden besproken, eventueel zelf worden gedemonstreerd (aan het ziekbed), met de aanwezige huisartsen. De betreffende huisartsen worden tevoren gewaarschuwd, opdat zij medische psychologische en sociologische (milieu-factoren) gegevens kunnen verstrekken bij de rondgang. Fenmaal in de twee maanden zal 's avonds een klinische demonstratie van enkele patiënten worden gegeven, waarbij de desbetreffende huisarts de patiënt zal inleiden, waarna de specialist aan wie de patiënt is toegestuurd de bevindingen van zijn onderzoek en behandeling naar voren brengt. Het Centrum poogt in de andere in de omgeving werkzame streekziekenhuizen een dergelijk „trefuur” te laten instellen, aangezien een „groot enthousiasme” onder de deelnemende artsen (leden en niet-leden van het N.H.G.) is gewekt en het systeem tot ieders tevredenheid werkt. Voorts is in dit Centrum nog werkzaam een studiegroep „hypertensie” en een studiegroep die zich bezighoudt met de bestudering van astma in relatie tot milieu-woning-klimaat.

Centrum Breda/Roosendaal-Bergen op Zoom. Het Centrum is eerst kortgeleden tot een zelfstandig leven gekomen, nadat het is afgesplitst van het Centrum West-Brabant. Aangezien in Breda zeer goede artsencursussen zijn wil men zich bezighouden in hoofdzaak met nascholing B en heeft men zich voorts geworpen op de bestudering van paramedische vakken. Praktische psychotherapie voor de huisarts, revalidatie en massage zijn objecten van studie.

Vervolgens wordt overgegaan tot punt 4 van de agenda: **Bespreking resultaten referendum voorstel Twente.** Aange-

zien, naar de voorzitter mededeelt, nog niet alle Centra de antwoorden hebben ingezonden, zullen de in verzuim gebleven Centra worden gerappelleerd, opdat zo spoedig mogelijk een uitslag bekend worde.

Punt 6 van de agenda: „uiteenzetting omtrent en bespreking van de suggesties genoemd in de bijlage, genaamd inventarisatie van de taak van de huisarts”, wordt ingeleid door de voorzitter. Hogerzeil zegt dat de problemen, die hier in 10 punten zijn opgesomd, punten van bespreking hebben uitgemaakt in de vergadering van het N.H.G.-bestuur. Een concreet antwoord op deze vragen is nog niet te geven, hoewel velen in vroeger tijden zich hebben ingespannen de thans aan de orde gestelde vraagstukken tot oplossing te brengen. Vele artikelen zijn aan onderdelen van deze vragenlijst gewijd, terwijl een aantal huisartsen promoties bewerkten, die enige opheldering hebben gegeven. Evenwel, er is nog geen sprake van een algemene opinie. Op grond hiervan heeft het N.H.G.-bestuur gemeend deze vraagstukken aan de orde te moeten stellen, opdat een begin wordt gemaakt met de omschrijving van de taak van de huisarts. Het stuk is niet bedoeld om in zijn geheel te bewerken, doch een enkel vraagstuk of een onderdeel hiervan zou mogelijk de interesse van een centrum of studiegroep kunnen hebben, zodat na een intensieve bewerking beantwoording van dit onderdeel het Genootschap en de huisarts in het algemeen tot voordeel zou kunnen strekken. Spreker wil het stuk in zijn geheel hier aan de orde stellen opdat uit de vergadering blijke in hoeverre deze hetzij de formulering, hetzij de inhoud juiste uitgangspunten voor bespreking of onderzoek acht.

Denekamp (Twente) meent dat de hier gegeven vragenlijst niet geschikt is voor bespreking in zijn geheel op een Centrum-vergadering, aangezien de ter sprake gebrachte stof te omvangrijk is. Spreker stelde zich voor de vragen of onderdelen daarvan te bespreken op een aantal bijeenkomsten van zijn centrum als „opvulling” van de vergadering.

Spittuler (Amsterdam) brengt naar voren, dat, naar het inzicht van zijn Centrubestuur, de publikatie van deze vraagstukken geen nut heeft. Het Centrubestuur is, ronduit gezegd, misselijk geworden van deze opsomming. Eén der bestuursleden kreeg aanvechting te bedanken voor het lidmaatschap van het Genootschap, aangezien naar het inzicht van dit bestuurslid sprake was van een ver doorgevoerd dirigisme van het N.H.G.-bestuur, waarbij de Centra een aantal onderwerpen van studie krijgt opgedrongen, die niet uit een eigen behoefte is voortgekomen. Afgezien van dit laatste acht spreker het twijfelachtig of de bestudering van de hier geformuleerde vraagstukken wel een taak van het Genootschap is en niet behoort tot het terrein van de L.H.V. of de Maatschappij, daar, in zijn oog, vele van de problemen hier genoemd, nauwelijks iets met wetenschap doch veel meer met maatschappelijke belangen te maken hebben.

De voorzitter antwoordt collega Spittuler, dat het N.H.G.-bestuur nooit heeft overwogen deze vraagstukken de Centra op te dringen, maar dat hier sprake is van suggesties en men deze slechts moet zien als mogelijke uitgangspunten van studie. Naar zijn mening zijn ook theoretische onderwerpen,

zoals de taak en de functie van de huisarts, van groot belang voor de leden van het N.H.G.

Giesberts (Arnhem) moet hetgeen collega Spittuler naar voren heeft gebracht gedeeltelijk onderschrijven. Ook in Arnhem heeft men een gevoel van misselijkheid gekregen bij het doorlezen van dit stuk, doch hier berustte de aversie meer op angst te veel te zullen eten. Spreker zou er bij het N.H.G.-bestuur op aan willen dringen niet te veel hooi op de vork te nemen, aangezien, naar zijn oordeel, men met veel beperkter onderzoekingen reeds moeilijkheden genoeg ondervindt. Verder wijst spreker er op dat de hier ter sprake gebrachte punten beslist geen vindingen van het Genootschap zijn doch dat hierover in de laatste 10 jaar in Medisch Contact veel is geschreven door afzonderlijke artsen, terwijl commissies van de Maatschappij en L.H.V. uitgebreide rapporten ten aanzien van een deel der stof hebben uitgebracht.

De voorzitter merkt op dat het N.H.G.-bestuur niet pretendeert dat deze opsomming uit zijn boezem is gekomen, doch zich alleen met de formulering van de vraagstukken heeft beziggehouden en juist gaarne het oordeel der medici-practici hoort naast de vele commissie-rapporten, die er zijn, maar soms praktische uitvoerbaarheid missen.

Koot (Nijmegen) deelt mede, dat het Centrum Nijmegen de vraag „Acht u een co-assistenschap bij een huisarts als deel van de artsopleiding nuttig” in studie heeft genomen. Men zal een poging doen, aan de ervaring in de praktijk met dit co-assistenschap, een rapport samen te stellen.

Oudmayer (Den Haag) is wat geschrokken van de geluiden die hem uit deze vergadering bereikten. In tegenstelling tot anderer mening wil spreker naar voren brengen dat in zijn Centrum de vragenlijst te kort is bevonden. Gaarne zag zijn Centrum aan de opsomming onder meer nog de vraag toegevoegd: „Hoe kan een huisartsenpraktijk gecombineerd worden met andere werkzaamheden, bijvoorbeeld met die van ziekenhuisdirecteur, controle-arts of bedrijfsarts?”

Punt 7 van de agenda: Mededelingen omtrent de problemen die zich voordoen bij de organisatie van een cursus tot vorming van discussieleiders. De voorzitter deelt mede dat dit onderwerp punt van bespreking is geweest in het N.H.G.-bestuur naar aanleiding van vragen, die hieromtrent waren gesteld in de vorige vergadering met de Centra. Het N.H.G.-bestuur heeft zich gewend tot de bedrijfspsycholoog, de heer Ruysch van Dugteren te Zeist, die ook deze vergadering heeft meegemaakt. De heer Ruysch van Dugteren zal worden uitgenodigd een aantal vergaderingen te bezoeken, een rapport uit te brengen en adviezen te verstrekken.

Punt 8 van de agenda: Rondvraag.

Denekamp (Twente) vraagt op welke wijze de patiënten-registratiekaart van de studiegroep „Patiëntenregistratie” onder de aandacht van de niet-leden van het Genootschap zal worden gebracht.

De voorzitter antwoordt, dat de patiëntenregistratiekaart in het nummer van M. C. van 11 april 1958 zal worden afgedrukt, terwijl collega Royaards heeft toegezegd een beschouwing aan de kaart te zullen wijden. Voorts zal een brochure, met de kaarten ingelegd, worden toegezonden aan alle leden van de L.H.V., met uitzondering van de N.H.G.-leden, benevens aan alle pas afgestudeerde artsen. De kaarten zullen in mei verkrijgbaar zijn.

Aulbers (Den Haag) informeert naar de studiegroep „Anthropogenetica” die in het kader van het Genootschap door collega Bruins zou worden gevormd.

De voorzitter kan tot zijn spijt niet mededelen dat deze studiegroep reeds gestart is.

Knuttel (Apeldoorn) begrijpt dat wegens het gevorderde uur bespreking van de contributiehoogte, die speciaal voor jongere artsen een beletsel is tot het Genootschap toe te treden, niet goed mogelijk is, doch verzoekt dit een punt van bespreking te laten zijn op de volgende vergadering. Conform dit voorstel wordt besloten.

Om 17.30 uur sluit de voorzitter deze plezierige vergadering en dankt allen voor hun aanwezigheid en bijdrage aan de discussie.

Amsterdam, 24 april 1958.

K. G. Brühl, secretaris

INHOUD

	Blz.
Huygen: Les van een huisarts	183
Ten Cate: Afspraakspreekuur voor de huisarts ...	186
Saltet: Cytologisch Sputumonderzoek	191
Verschure: Het gebruik van reactiestrookjes en tabletten voor het urineonderzoek	194
Referaten	197
Uit de notulen	202
Notulen vergadering N.H.G.-bestuur-Centra ...	203